

MEMO

Aan : Eric de Bruin, DHV B.V.
 Van : Jan van de Graaf, DHV BV
 Dossier : D0802-01-001
 Project : Ruimtelijke onderbouwing uitbreidingslocatie IKEA Beheer BV
 Betreft : Update Quicksan flora en fauna

Ons kenmerk : MR-BZ20100015
 Datum : 5 februari 2010
 Status : concept

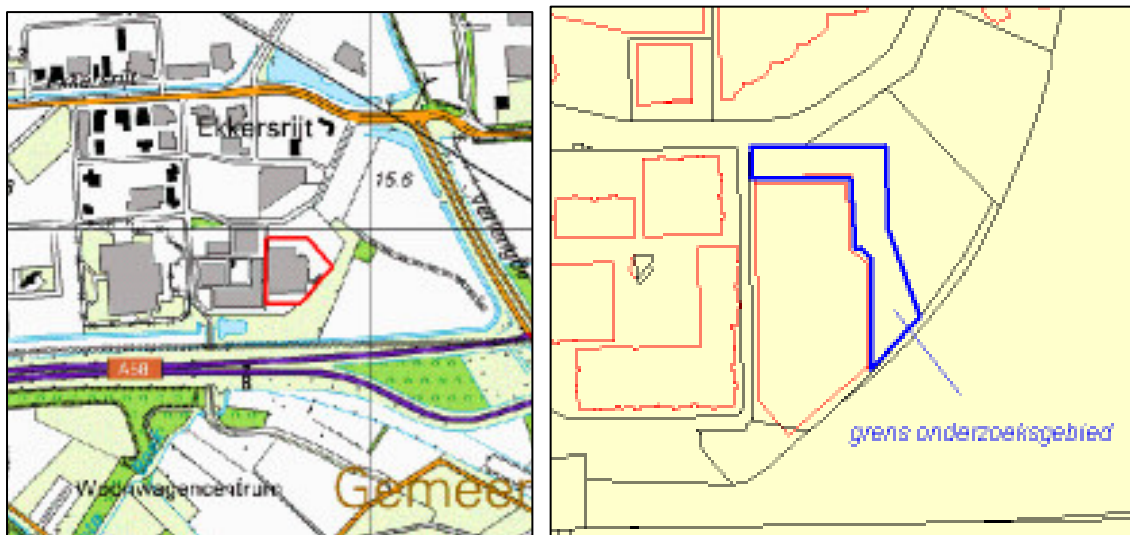
Aanleiding

IKEA Nederland is voornemens de bestaande vestiging IKEA Ekkersrijt met 9110 m² BVO winkel uit te breiden. Hiertoe zal een deel van de gelijkvloerse parkeer gelegenheid plaats moeten maken voor verkoop- en magazijnruimte. Voor het parkeren worden nieuwe voorzieningen gerealiseerd. Om deze uitbreiding mogelijk te maken zal een partiële bestemmingsplanherziening volgens de Wet ruimtelijke ordening noodzakelijk. Ten behoeve van deze herziening is een (ruimtelijke) toelichting vereist.

Onderdeel voor deze toelichting is een "Quicksan flora en fauna". Hierbij worden de uitbreidingsplannen van IKEA getoetst aan de vigerende natuurwetgeving en wordt bepaald of het gebied in waardevol beschermd gebied ligt. Daarnaast wordt globaal een inschatting gemaakt of er in het plangebied beschermde soorten aanwezig die beperkingen voor ontwikkelingen in het gebied met zich meebrengen. Zo ja, dan wordt ook bepaald wat de consequenties en mogelijke vervolgstappen zijn.

Het plangebied

Het plangebied in de nabijheid van het huidige onderkomen van IKEA bestaat in zijn geheel uit asfalt- en klinkerverharding en is in gebruik als parkeerplaats. De ligging van het plangebied is weergegeven in figuur 1. Een luchtfoto is weergegeven in figuur 3.

Afbeelding 1. Ligging plangebied uitbreidingslocatie IKEA

In figuur 2 en 3 zijn respectievelijk de contouren van de bestaande en uitgebreide IKEA-vestiging te zien (Bron: Knevel Architecten, 2010). Uitbreiding vindt plaats op het bestaande parkeerterrein (zie afbeelding 5).

Afbeelding 2. Bestaande vestiging

Afbeelding 3. Uitgebreide vestiging

Beschikbare gegevens

Voor zover bekend heeft er geen flora- en faunaonderzoek plaatsgevonden in het plangebied. Er zijn geen gegevens beschikbaar van aanwezige (beschermde) flora en fauna in het plangebied.

Afbeelding 2. Luchtfoto IKEA te Son en Breugel

Afbeelding 3. Huidige situatie (foto veldbezoek)

Op woensdag 26 september 2007 heeft een ecooloog van DHV een oriënterend veldbezoek aan het plangebied gebracht. Op 29 januari 2010 is nogmaals een veldbezoek afgelegd. Het gehele gebied is globaal beoordeeld op het voorkomen van verschillende biotopen. In het plangebied bevindt zich met name een asfalt- en klinkerverharding, welke dienst doet als parkeerplaats (zie afbeelding 5). Daarnaast komen op de uitbreidingslocatie enkele bomen voor op de parkeerplaats. In de toekomst zullen wederom een aantal bomen worden herplant.

Het Natuurloket

Daarnaast is het Natuurloket (www.natuurloket.nl) geraadpleegd. Dit om een eerste indicatie te krijgen in de verspreiding van beschermde en bedreigde flora en fauna binnen het plangebied. Er zijn geen gegevens opgevraagd bij het Natuurloket, er is slechts gebruik gemaakt van de globale gegevens. De globale gegevens van het Natuurloket zijn opgenomen in bijlage 2. Verder is nagegaan of het plangebied is opgenomen in de Ecologische Hoofdstructuur (EHS). Deze gegevens zijn opgenomen in bijlage 1.

Beleidskader

Voor de toetsing van de effecten dient met verschillende wetten en beleidslijnen rekening gehouden te worden. De herinrichting van het plangebied kan effecten hebben op door natuurwetgeving en -beleid beschermde planten en dieren en hun biotopen. In dit kader dienen de volgende vragen beantwoord te worden:

- 1) *Provinciale uitwerking van het compensatiebeginsel: worden er waarden aangetast binnen de Provinciale Ecologische Hoofdstructuur of beplantingen gekapt die vallen onder de Boswet?*
- 2) *Natura 2000 (Vogel- en Habitatrichtlijn): zijn er mogelijk significante gevolgen voor de natuurwaarden die in de richtlijn aangewezen zijn?*
- 3) *Flora- en faunawet: worden de verbodsbepalingen voor beschermde soorten overtreden?*

In deze memo worden de drie bovenstaande categorieën van wetgeving en beleid nader beschouwd en worden mogelijke vervolgstappen aangegeven.

Ad 1) Het provinciaal beleid

Beleid:

In het Streekplan van 2002 zijn alle bestaande en nieuwe natuurgebieden in de Groene hoofdstructuur (GHS) opgenomen. De GHS bestaat uit GHS-natuur (valt samen met de EHS) en GHS-landbouw en er geldt een beschermingsregime volgens het "nee-tenzij" principe (compensatiebeginsel). De planologische bescherming wordt in gemeentelijke bestemmingsplannen vastgelegd.

Sinds 1995 past de Provincie Noord-Brabant het compensatiebeginsel toe bij aantasting van natuurwaarden door functieverandering in de Groene hoofdstructuur (GHS) en het Agrarische hoofdstructuurlandschap (AHS-landschap). Dit houdt in dat natuurwaarden die verloren gaan door menselijk handelen moeten worden vervangen door nieuwe natuur. Bij het vaststellen van de oppervlakte van de aan te leggen natuur worden zowel de natuurkwaliteit als de oppervlakte van de verloren gegane natuur meegewogen. Ook moet een gelijksoortige natuur worden aangelegd; een moeras vernietigen en bij wijze van compensatie bos planten is bijvoorbeeld geen optie. Overigens wordt aantasting van de GHS en de AHS-landschap alleen toegestaan in uitzonderingsgevallen, namelijk voor projecten waarbij sprake is van een groot maatschappelijk belang en waarvoor geen alternatieve locatie gevonden kan worden. En voordat de aantasting mag plaatsvinden, moet de compensatie geregeld zijn.

Conclusies en vervolgstappen

De beoogde uitbreidingslocatie van IKEA is niet gelegen binnen de EHS (bijlage 1). Derhalve zijn er geen beperkingen vanuit het provinciaal beleid die de uitbreiding van IKEA onmogelijk maken.

*Ad 2.) Natura 2000 (Vogel en Habitatrichtlijn)*Beleid:

Alle Vogel- of Habitatrichtlijngebieden zijn geselecteerd op grond van het voorkomen van soorten en habitattypen die vanuit Europees oogpunt bescherming nodig hebben. De overkoepelende naam voor (combinaties van) deze gebieden is 'Natura 2000-gebied'. Natura 2000 is het samenhangende Europees ecologisch netwerk bestaande uit de gebieden aangewezen onder de Habitatrichtlijn. Dit netwerk moet de betrokken natuurlijke habitattypen en habitats van soorten in hun natuurlijke verspreidingsgebied in een gunstige staat van instandhouding behouden of in voorkomend geval herstellen. Natura 2000 bestrijkt ook de onder Vogelrichtlijn aangewezen gebieden.

Conclusies en vervolgstappen:

Het dichtstbijzijnde Natura 2000 gebied (Habitatrichtlijngebied) is het gebied "De Groote Heide / De Plateaux" (Code Habitatrichtlijn: NL9801036). Dit gebied ligt ten zuiden van de uitbreidingslocatie van IKEA op een afstand van zo'n 8,0 kilometer. De rivier de Dommel, welke vanuit het Habitatrichtlijngebied noordwaarts stroomt, behoort ook tot dit gebied. Het gebied (rivier de Dommel) is aangewezen (kwalificeert zich) vanwege het voorkomen van het habitatype 'Beken en rivieren met waterplanten'. Het Habitatrichtlijngebied is aangemeld voor de volgende kwalificerende soorten:

- Gevlekte witsnuitlibel;
- Beekprik;
- Bittervoorn;
- Kamsalamander;
- Drijvende waterweegbree.

Gezien de ingreep t.p.v. de uitbreidingslocatie van IKEA, de afstand tot het Natura 2000 gebied, de aanwezige habitattypen in het Natura 2000 gebied en de aangewezen doelsoorten voor het Natura 2000 gebied, zijn geen externe effecten op de uitbreidingslocatie van IKEA te verwachten.

*Ad 3.) Flora- en faunawet*Beleid:

Sinds 1 april 2002 is de Flora- en faunawet van kracht. De wet richt zich op de bescherming van in het wild levende planten en dieren. De Flora- en faunawet beschermt naast de zeldzame en bedreigde ook de algemenere soorten die van nature in Nederland voorkomen. Het beschermingsregime varieert wel afhankelijk van de status van de soort. In februari 2005 is via een AMvB het ontheffingenbeleid van de Flora- en faunawet aangepast. Er wordt gewerkt met drie tabellen soorten. De eerste tabel betreft algemene beschermde soorten. Als het gaat om ruimtelijke ontwikkelingen (zoals in bij de uitbreiding van IKEA) geldt voor deze soorten een vrijstelling voor artikel 8 t/m 12. Aan deze vrijstelling zijn geen aanvullende eisen gesteld. Voor soorten van tabel 2 geldt bij ruimtelijke ontwikkelingen een vrijstelling voor artikel 8 t/m 12 mits activiteiten worden uitgevoerd op basis van een door de minister van LNV goedgekeurde gedragscode. Deze gedragscode moet door een sector of ondernemer zelf opgesteld worden en ingediend voor goedkeuring. Zolang de initiatiefnemer niet beschikt over een gedragscode zal ook voor tabel 2 soorten een ontheffing aangevraagd moeten worden. Voor soorten van tabel 3 is bij een ruimtelijke ontwikkeling een ontheffing nodig. Een ontheffingsaanvraag voor deze soorten wordt getoetst aan drie criteria: 1) er is sprake van een bij de wet genoemd belang (onder andere uitvoering van werkzaamheden in het kader van ruimtelijke inrichting of ontwikkeling), 2) er is geen alternatief, 3) doet geen afbreuk aan de gunstige staat van instandhouding van de soort. Deze drie criteria vormen de zogenaamde uitgebreide toets. De drie criteria staan naast elkaar en niet na elkaar (aan alle drie moet voldaan zijn). Tot tabel 3 behoren alle soorten van de Europese Habitatrichtlijn aangevuld met soorten die in Nederland kwetsbaar en zeldzaam zijn. Alle vogels behoren tot tabel 2, maar zolang er geen beschikking over een gedragscode is, geldt ook voor vogels de uitgebreide toets.

De wet gaat uit van het *nee, tenzij-beginsel*. Dit houdt in dat in beginsel alle schadelijke handelingen ten aanzien van beschermde planten en dieren verboden zijn. Slechts onder strikte voorwaarden zijn afwijkingen van de verbodsbepalingen mogelijk. Voor beschermde soorten gelden de volgende verbodsbepalingen:

- Het is verboden planten te plukken, verzamelen, af te snijden, uit te steken, te vernielen, te beschadigen, te ontwortelen of op enigerlei wijze van hun groeiplaats te verwijderen;
- Het is verboden dieren opzettelijk te verontrusten;
- Het is verboden nesten, holen of andere voortplantings- of vaste rust- of verblijfplaats te vernielen, uit te halen, weg te nemen of te verstoren;
- Het is verboden eieren te zoeken, te rapen, uit het nest te nemen, te beschadigen of te vernielen.

Indien ruimtelijke ingrepen leiden tot overtreding van de verbodsbepalingen dan moet gekeken worden of de werkzaamheden kunnen worden aangepast, zodat deze niet of minder schadelijk zijn en dient in sommige gevallen ontheffing aangevraagd te worden bij de dienst regelingen te Dordrecht. Ook met een ontheffing is bij het uitvoeren van de inrichtingsmaatregelen de algemene zorgplicht van toepassing, die vraagt om een zorgvuldig 'groen' handelen.

Conclusies en vervolgstappen

Uit gegevens van Natuurloket blijkt dat in het kilometerhok waarin het plangebied valt, één beschermde vaatplant (tabel 1), twee beschermde zoogdieren (tabel 1) en 3 beschermde amfibieën (tabel 1) voorkomen. Ook komt er één broedvogel van tabel 2/3 voor. De voorkomende paddestoel van de Rode Lijstsoort heeft geen juridische status, maar wel een signalerende functie met betrekking tot de achteruitgang van de soort. Gezien de huidige natuurwaarden op het IKEA terrein zijn hier geen beschermde soorten te verwachten. De bovenstaande soorten zijn naar alle waarschijnlijkheid aangetroffen ten zuiden van de A58 in het semi-agrarische gebied ten westen van de wijk Blixembosch.

Op basis van het veldbezoek, de gegevens van het Natuurloket en verspreidingsatlassen is de verwachting dat er geen beschermde soorten van tabel 2 en 3 van de Flora- en faunawet aanwezig zijn die de uitbreiding van IKEA kunnen belemmeren. Het is echter belangrijk dat bij de herinrichting van de onderzoekslocatie het besef bestaat dat er een 'zorgplicht' is voor planten en dieren. Dit betekent concreet dat er bij de uitvoering van werkzaamheden rekening gehouden moet worden met de aanwezigheid van planten en dieren en dat schade zoveel mogelijk voorkomen moet worden. De volgende maatregelen zijn mogelijk om de schade aan de natuur te voorkomen en/of te beperken:

- het kappen van bomen dient bij voorkeur buiten het broedseizoen (maart-juni) en vanwege de aanwezigheid van zoogdieren in september-oktober uitgevoerd te worden. Indien er geen broedende vogels aanwezig zijn in de te kappen bomen, kunnen deze formeel gezien ook binnen het broedseizoen worden gekapt.
- Indien noodzakelijk, het zorgen voor vluchtmogelijkheden voor grondgebonden zoogdieren en vogels.

Conclusies en aanbevelingen

Uit de globale quick scan blijkt het volgende:

- Het plangebied is niet gelegen binnen de EHS, er worden derhalve geen effecten verwacht in het kader van de Provinciale wetgeving.
- Er worden geen effecten verwacht met in de omgeving aanwezige Natura 2000-gebieden.
- In het plangebied is geen beschermde flora en fauna aanwezig van tabel 2 en 3 van de Flora- en faunawet. Het is echter belangrijk dat bij de herinrichting van de onderzoekslocatie het besef bestaat dat er een 'zorgplicht' is voor planten en dieren. Dit betekent concreet dat er bij de uitvoering van werkzaamheden rekening gehouden moet worden met de aanwezigheid van planten en dieren en dat schade zoveel mogelijk voorkomen moet worden. De volgende maatregelen zijn mogelijk om de schade aan de natuur te voorkomen en/of te beperken:
 - het kappen van bomen dient minimaal buiten het broedseizoen (grotendeels van 15 maart t/m 15 juli) en vanwege de aanwezigheid van zoogdieren bij voorkeur in september-oktober uitgevoerd te worden;
 - zorgen voor vluchtmogelijkheden voor grondgebonden zoogdieren en vogels.

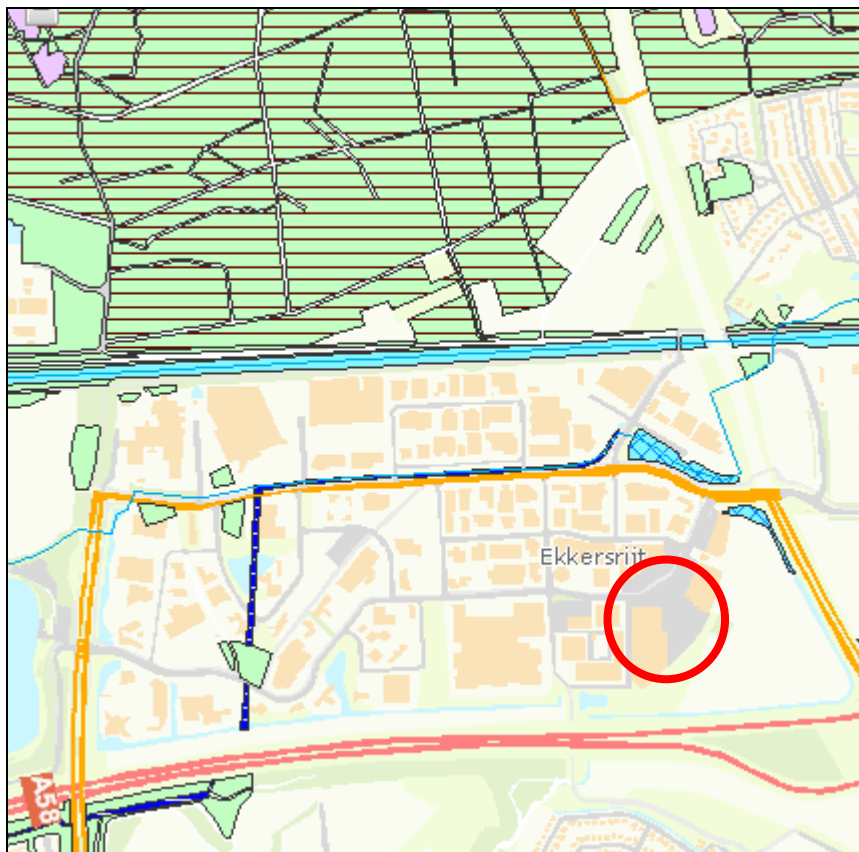
Geraadpleegde bronnen

- Gedeputeerde Staten van Noord-Brabant, (1997) Notitie toepassing compensatiebeginsel Noord-Brabant 1997, 's-Hertogenbosch.
- Provinciale Staten van Noord-Brabant (2002) Streekplan Noord-Brabant 2002, Brabant in Balans, 's-Hertogenbosch.
- Spelregels EHS, Beleidskader voor compensatiebeginsel, saldobenadering en herbegrenzen EHS. Een gezamenlijke uitwerking van rijk en provincies.
- LNV, Flora- en faunawet.
<http://www.minlnv.nl>
- LNV, Natura 2000-gebieden.
<http://www.minlnv.nl>
- Waarnemingen flora en fauna
www.waarneming.nl

Bijlagen:

- 1) Ligging in Ecologische Hoofdstructuur.
- 2) Gegevens natuurloket.

BIJLAGE 1. LIGGING IN DE EHS

Afbeelding 4. Het plangebied (rode cirkel) bevindt zich niet in de EHS (groene en blauwe vlakken).

BIJLAGE 2. GEGEVENS NATUURLOKET

Rapportage voor kilometerhok X:160 / Y:389								
Soortgroep	FF1*	FF23*	FF vogels	Hrl*	RL*	Volledigheid*	Detail*	Actualiteit*
Vaatplanten	1					goed	-	1991-2007
Mossen						redelijk		1997-2007
Korstmossen						niet		1992-2007
Paddestoelen					1	slecht	0%	1992-2007
Zoogdieren	2			1		slecht	51-100%	1997-2007
Broedvogels			1			slecht	0%	1996-2007
Watervogels						niet		96/97-06/07
Reptielen						niet		1992-2007
Amfibieën	3					matig	51-100%	1992-2007
Vissen						niet		1992-2007
Dagvlinders						niet		1998-2008
Nachtvlinders						niet		1980-2008
Libellen						niet		1993-2007
Sprinkhanen					0	redelijk		1993-2007
Overige ongewervelden						niet		1993-2007

* Legenda

FF1 = Flora- en faunawet
lijst 1 (vrijstelling)

FF23 = Flora- en faunawet
lijst 2 + 3 (streng beschermd)

Hrl = Habitatrichtlijn (alleen
bijlage 2 en 4)

RL = Rode Lijst

(#) = tevens meetnetgegevens
verzameld.

Volledigheid onderzoek:

Hiermee wordt aangegeven of
op basis van de gebrachte
bezoeken een volledig
overzicht is te verwachten van
de soorten van de betreffende
soortgroep. Een toelichting op
deze categorieën kunt u vinden
onderaan deze rapportage.

Detail: Met dit percentage
wordt aangegeven welk
aandeel van alle van dit
kilometerhok beschikbare
gegevens van Rode-
Lijstsoorten en wettelijk
beschermden soorten op
gedetailleerder niveau
beschikbaar is.

Actualiteit: per groep is
aangegeven uit welke periode
de gegevens zijn opgenomen.

■ niet van toepassing

